

106775/2025/KHK

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

VAŠE ZNAČKA:

ZE DNE:

ČÍSLO JEDNACÍ: KUKHK-7549/KP/2025-18

DATUM: 20.11.2025

Dle rozdělovníku

VYŘIZUJE: Mgr. Jolana Dioszegi

ODBOR: kultury, památkové péče a cestovního ruchu

ODDĚLENÍ: kultury a památkové péče

TELEFON: 727 899 592

E-MAIL: jdioszegi@khk.cz

POČET PŘÍLOH: 0

SPISOVÝ ZNAK: 67.1

R O Z H O D N U T Í

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu, oddělení kultury a památkové péče, jako věcně a místně příslušný orgán státní památkové péče podle § 28 odst. 2 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, podle § 29 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění, a podle § 62 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, rozhodl ve společném řízení vedeném podle § 88 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, po provedeném přestupkovém řízení, ústním jednání a zjištění skutečností, které vedly k vydání tohoto rozhodnutí, **takto:**

I. Pan ,

je vinen

tím, že dne 14.04.2024, 16.04.2024, 19.04.2024, 26.04.2024, 14.12.2024 na pozemku parc. č. 451/31 v k.ú Vitiněves, v rozporu s ustanovením § 21 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, prováděl archeologický výzkum, aniž by disponoval příslušným povolením vydaným Ministerstvem kultury České republiky a dohodou uzavřenou s Akademií věd České republiky o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů,

čímž spáchal

přestupek z nedbalosti podle § 39 odst. 2 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, za který se mu ukládá podle § 35 písm. b) a § 46 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, a podle § 39 odst. 5 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění,

pokuta ve výši 25.000,- Kč, slovy dvacet pět tisíc Kč,

a dále v souladu s ustanovením § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, a § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra ČR č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, v platném znění, povinnost

uhradit náklady řízení v paušální výši 2.500,- Kč, slovy dva tisíce pět set Kč.

Pokuta i úhrada nákladů řízení jsou podle § 46 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, splatné do 30-ti kalendářních dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Krajského úřadu Královéhradeckého kraje číslo 27 - 2031100257/0100, variabilní symbol 1610000095.

II. Pan

je vinen

tím, že dne 14.04.2024, 16.04.2024, 19.04.2024, 26.04.2024, 14.12.2024 na pozemku parc. č. 451/31 v k.ú Vitiněves, v rozporu s ustanovením § 21 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, prováděl archeologický výzkum, aniž by disponoval příslušným povolením vydaným Ministerstvem kultury České republiky a dohodou uzavřenou s Akademií věd České republiky o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů,

čímž spáchal

přestupek z nedbalosti podle § 39 odst. 2 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, za který se jí ukládá podle § 35 písm. b) a § 46 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, a podle § 39 odst. 5 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění,

pokuta ve výši 15.000,- Kč, slovy patnáct tisíc Kč,

a dále v souladu s ustanovením § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, a § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra ČR č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, v platném znění, povinnost

uhradit náklady řízení v paušální výši 2.500,- Kč, slovy dva tisíce pět set Kč.

Pokuta i úhrada nákladů řízení jsou podle § 46 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, splatné do 30-ti kalendářních dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Krajského úřadu Královéhradeckého kraje číslo 27- 2031100257/0100, variabilní symbol 1610000096.

ODŮVODNĚNÍ

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu, oddělení kultury a památkové péče (dále jen „správní orgán“), zahájil z moci úřední správní řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku, jehož skutková podstata („provádí v rozporu s § 21 odst. 2 archeologický výzkum“) je obsažena v ustanovení § 39 odst. 2 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění (dále jen „PamZ“).

Možné porušení § 21 odst. 2 PamZ spatřoval správní orgán v tom, že pan _____, a _____ (řízení s posledním uvedeným bylo vedeno samostatně mimo společné řízení) ve dnech 14.04.2024, 16.04.2024, 19.04.2024, 26.04.2024, 14.12.2024 na pozemku parc. č. 451/31 v k.ú. Vitiněves, prováděli v rozporu s výše citovaným ustanovením PamZ archeologický výzkum, aniž by disponovali příslušným povolením vydaným Ministerstvem kultury České republiky a dohodou uzavřenou s Akademií věd České republiky o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů.

Správní orgán obdržel oznámení o přestupku od Policie ČR, Krajského ředitelství Policie Královéhradeckého kraje, územní odbor, obvodní oddělení, Balbínova 23, 506 01 Jičín, obsahující Úřední záznamy o podání vysvětlení některých účastníků řízení doplněné o fotografie. V předaných dokumentech je uvedeno, že hlídka vyrazila dne 14.12.2024 v 13:22 hodin do obce Vitiněves, kde se měly na místním poli pohybovat dvě osoby podezřelé z nelegálního hledání kovu. Oznamovatelem byl pan _____.

Na místě byla zaparkována dvě vozidla, kdy se jednalo o: OA Škoda Octavia, rz _____, r.v. 2008, barva šedá – metal, vlastník _____, OA Škoda Yeti, rz _____, r.v. 2012, barva bílá, vlastník _____. Hlídka si na poli všimla tří osob, které chodili po poli s detektory kovu. Jednalo se o:

_____. Osoby zachycené na uvedeném poli k věci uvedly, že poblíž polní cesty pouze hledají pomocí detektoru kovu ztracené klíče od vozidla. Vyloučily, že by na místním poli hledaly nějaké historické předměty. Předání od Policie ČR je doplněno o úřední záznam nrap. Bc. Tomáše Berného, kde je uvedeno, že ve dnech 14.04.2024, 16.04.2024, 19.04.2024 a 26.04.2024 na uvedeném poli u obce Vitiněves viděl dva muže, kteří zde chodili s detektorem kovu a rýčem, kdy bylo občas vidět, že při hledání hrabou pod zem a předměty, které vyzvednou ukládají do příručního pytle. Celé situaci byl dne 14.04.2024 přítomen výše zmíněný oznamovatel _____, který v rámci podání vysvětlení dne 09.01.2025 uvedl, že je registrovaným spolupracovníkem s muzeem v Jičíně. Dle jeho sdělení již dříve viděl archeolog muzea v Jičíně _____,

_____, jak chodí s detektorem kovu mezi obcemi Vitiněves a Popovice. Dále uvedl, že dne 14.04.2024 jel z Popovic do Vitiněvsi a na poli si všimnul dvou mužů s detektorem kovu, kdy i věci vykopávali a ukládali si je do příručního pytle, tzv. odhazováku. Poté se sešel s panem _____, který nedaleko sekal trávu. Ten mu sdělil, že muže na polích vidá dlouho. Poté se oba rozhodli jít směrem k hledajícím mužům. Po příchodu k nim _____ poznal, že jde o pány _____ a _____. Upozornili je, že na poli nemají co dělat. Pan _____ jejich výzev nedbal. Dne 14.12.2024 jel pan _____ stejnou cestou a na poli si opět všimnul osob s detektory a rýčem. Zavolal na linku 158 a celou věc oznámil. Dalším dokumentem v předaném materiálu je podání vysvětlení od _____, archeologa muzea v Jičíně ze dne 24.01.2025. Ten k celé věci uvedl, že na přelomu léta a podzimu roku 2024 jel směrem z Jičína na Vitiněves, kde si na poli všiml muže s detektorem a rýčem. Jelikož je vedoucím archeologem v muzeu v Jičíně, zastavil a šel se zeptat muže, co na poli pohledává. Muž se mu představil jako _____, po upozornění, že provádí nelegální činnost, místo opustil. Na podzim na tom samém poli pan _____ znovu viděl tohoto muže i s nějakým

kamarádem. Provedl pátrání po FB skupinách, kde zjistil, že se pan přímo chlubí tím, co vše u obce Vitiněves na poli vykope a že tyto nálezy prodává dále na veřejných skupinách. Dokumenty (print screeny) dokládající tuto činnost pana jsou přílohou předaného materiálu. Z předaných dokumentů vyplývá, že pan při jednáních vystupuje arogantně.

Na území Královéhradeckého kraje je možné, aby detektoráři navázali spolupráci s místně příslušným muzeem. Po absolvování několika školení a účasti na výzkumech s archeology detektorář získá osvědčení, které ho opravňuje se samostatně pohybovat s detektorem mimo kulturní památky a památkově chráněná území. Na základě výše uvedeného požádal správní orgán o písemné vyjádření Muzeum východních Čech v Hradci Králové přípisem č. j.: KUKHK-7549/KP/2025-5 ze dne 10.03.2025 ve věci zhodnocení dané lokality a případné spolupráce s výše uvedenými účastníky řízení. Dne 13.03.2025 obdržel vyjádření, ve kterém bylo konstatováno: „1) *Dotčené území, tj. parcela č. 451/31 na k.ú. Vitiněves se nachází poblíž a je částečně označeno coby archeologická lokalita. Zároveň ve vzdálenosti cca 300 m od parcely jsou situovány další dvě archeologické lokality, přičemž nelze zcela vyloučit (i s ohledem na charakter nálezů z nich), že ve všech třech případech jde ve skutečnosti o jedno velké archeologické naleziště.* 2)

– v databázi spolupracujících detektorářů s MVČ HK není uveden, tedy s námi nespolupracuje.

Jičín; st. přísl. SVK) – v databázi spolupracujících detektorářů s MVČ HK není uveden, tedy s námi nespolupracuje. K této osobě máme rovněž informaci od našeho spolupracujícího detektoráře, že hledal na území Jičínska na archeologické lokalitě a po upozornění, aby své činnosti zanechal, se choval zamítavě až agresivně.“

Dále správní orgán požádal o písemné vyjádření Archeologický ústav AVČR, v.v.i. a ve svém dokumentu formuloval tyto otázky: „1) *Je dotčené území územím s archeologickými nálezy ve smyslu § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů?* 2) *Jak hodnotné je z archeologického hlediska území dotčené detektorovým průzkumem?* 3) *Jsou z dotčeného území známy a evidovány dřívější archeologické nálezy a situace a jakého významu?“* Vyjádření z Archeologického ústavu AVČR, v.v.i., bylo vydáno dne 14.03.2025 a na adresu správního orgánu doručeno dne 21.03.2025. V tomto vyjádření jsou zodpovězeny otázky správního orgánu: „1) *Považujeme za nepochybné, že detektorový průzkum byl prováděn na území s archeologickými nálezy ve smyslu znění § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb.* 2) *Detektorový průzkum probíhal na UAN III – území, kde v současnosti, dle dostupných informací, není možné výskyt archeologických nálezů vyloučit. Cca 200 m východně od parc. č. 451/31 se nachází pohřebiště v lokalitě „Na silných“, které patří do UAN I – území s jednoznačně prokázaným výskytem archeologických nálezů, s nálezy datovanými do slezskoplatěnické kultury HaC-D.* 3) *Na katastrálním území Vitiněves jsou evidovány archeologické nálezy z období neolitu, starší doby železné, středověku a novověku.“*

Procházením webů s detektorářskou tematikou správní orgán zjistil, že by se v případě mohlo jednat o spolupracujícího detektoráře, ovšem v rámci jiného kraje. Z tohoto důvodu požádal o potvrzení této spolupráce Archeologický ústav AVČR, Brno, v.v.i. Vyjádření z Archeologického ústavu AVČR, Brno, v.v.i., bylo vydáno dne 26.03.2025 a na adresu správního orgánu doručeno téhož dne. V tomto vyjádření bylo sděleno: „*Archeologický ústav Akademie věd ČR, Brno, v. v. i., eviduje od roku 2023 v platformě AMČR-PAS, určeného ke spolupráci amatérských hledačů, jako amatérského spolupracovníka oprávněného k provádění průzkumů na území okresu Vyškov. Pan intenzivně spolupracuje s oprávněnou archeologickou organizací působící v okrese Vyškov a se zaměstnanci Archeologického ústavu Akademie věd ČR, Brno, v. v. i. V rámci spolupráce na detektorových prospekci vedených Archeologickým ústavem Akademie věd ČR, Brno, v. v. i. (např. při provádění detektorové prospekce budoucího obchvatu Bučovic), hodnotíme pana jako dlouhodobého a spolehlivého spolupracovníka.“*

Přestupkové řízení s výše uvedenými účastníky řízení bylo zahájeno v souladu s ust. § 78 odst. 2 PřestZ dne 30.04.2025, kdy došlo k doručení dopisů správního orgánu č. j. KUKHK-7549/KP/2025-11 až 13 obsahujících oznámení o zahájení přestupkového řízení poslednímu účastníku řízení. Řízení bylo zahájeno s obviněnými:

. Poté, co bylo provedeno ústní jednání s , bylo usnesením č.j. KUKHK-7549/KP/2025-17 ze dne 05.06.2025 rozhodnuto dle ustanovení § 140 odst. 3 SŘ o jeho vyloučení ze společného řízení a bylo o něm rozhodnuto samostatně.

Dne 04.06.2025 se obvinění a dostavili ve stanovený čas k ústnímu jednání. V úvodu jednání byli seznámeni s předmětem jednání, respektive s tím, co se jim klade za vinu, a následně byli poučeni, že mají právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se jim kládou za vinu a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhnout důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. se k celé věci vyjádřil následujícím způsobem: „V dubnu 2024 jsem si koupil nový detektor (je to můj první detektor). Z vlaku jsem viděl neoseté pole, tak jsem si chtěl vyzkoušet nový detektor. Byl jsem s panem . V prosinci 2024 jsem se dozvěděl, že kamarád z Bučovic si chce koupit detektor od pana a chce ho před tím vyzkoušet, tak jsem se k nim zkusil přidat. O hledání klíčů nic nevím, přidal jsem se k nim až později. K FB print screenu uvádím, že fotografie jsou stažené, komentáře jsem psal já.“ Poté mu byly položeny doplňující otázky, ke svým majetkovým poměrům uvedl, že čistý výdělek má 23.000,-Kč, žije v podnájmu, platí energie, vlastní vozidlo a rodinu nemá. Z jednání byl řádně sepsán protokol. Druhý obviněný k celé věci uvedl: „Souhlasím s tím, že v prosinci 2024 jsem se pohyboval spolu s kolegy na uvedeném poli. si chtěl koupit prostřednictvím mě detektor. V dubnu jsem se na uvedeném poli nepohyboval. Nikdo mě kvůli tomu nekontaktoval. K print screenu uvádím, že se to netýká daného území. Ty předměty, které na nich jsou vykopané věci.“ K doplňujícím otázkám uvedl, že nálezy si nechává doma, nebo je dá „kámošům“. Ke svým majetkovým poměrům uvedl, že platí alimony na 4 děti, má exekuce a žije od výplaty k výplatě. V průběhu celého jednání obviněný pan vystupoval arogantně a jednání narušoval skákáním do řeči. Tohoto svého počínání zanechal poté, co mu bylo pohrozeno, že mu bude uložena pořádková pokuta za rušení průběhu řízení. Z jednání byl řádně sepsán protokol.

Dále jsou součástí spisu print screen stránek dokládající, že oba obvinění provádějí detektorový průzkum (včetně vykopávání archeologických nálezů). Dále správní orgán vložil s ohledem na předmět řízení, tedy archeologický výzkum s pomocí detektoru kovů, do spisu tisk textu Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy (revidovaná) publikované pod č. 99/2000 Sb. m. s., dále tisk teze doktorské disertační práce k získání vědeckého titulu „doktor věd“ ve skupině věd historických (KUNA, Martin: Nedestruktivní archeologie – teorie, metody a cíle. AV ČR, pracoviště uchazeče: Archeologický ústav AV ČR, Praha, prosinec 2006) týkající se problematiky nedestruktivních archeologických výzkumů, k nimž, jak vyplývá z obsahu teze, bezpochyby patří i průzkum z pomocí detektoru kovů, a konečně je součástí spisu také tisk jedné z definic archeologického výzkumu, tak jak je uvedena na webových stránkách Ústavu archeologické památkové péče Brno (viz <https://www.uapp.cz>).

Tolik k dosavadnímu průběhu věci.

Správní orgán se dále zabýval tím, zda jednání obviněných lze považovat za přestupek tak, jak je definován v ust. § 5 PřestZ, tj. zda vykazuje formální a materiální znaky přestupku.

Nejprve se tak správní orgán věnoval tomu, zda zde existuje objekt přestupku, tj. zákonem chráněný zájem. Takovým zákonem chráněným zájmem je v daném případě nesporně archeologické dědictví, jehož ochrana je zakotvena v již citovaném PamZ, konkrétně v jeho třetí části. Nedílnou součástí našeho právního systému je na úseku ochrany archeologického dědictví rovněž Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy (revidovaná) publikovaná

pod č. 99/2000 Sb. m. s. Cílem této úmluvy je podle jejího čl. 1 odst. 1 „ochraňovat archeologické dědictví jako zdroj evropské kolektivní paměti a jako nástroj historického a vědeckého studia“. O veřejném zájmu v oblasti zachování kulturního dědictví tak není pochyb. O významu tohoto veřejného zájmu svědčí i to, že v Preambuli Ústavy ČR se uvádí, že „(...) My, občané České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, (...) odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní bohatství, odhodláni řídit se všemi osvědčenými principy právního státu, prostřednictvím svých svobodně zvolených zástupců přijímáme tuto Ústavu České republiky.“

Z výše uvedeného vyplývá, že veřejný zájem na ochraně archeologického dědictví existuje nejen na národní, ale i mezinárodní úrovni. Území, kde se oba obvinění pohybovali, je přitom, jak potvrdil ve svém vyjádření Archeologický ústav AV ČR, v. v. i., územím s archeologickými nálezy ve smyslu znění § 22 odst. 2 PamZ.

Dále se správní orgán zabýval tím, zda lze v daném případě hovořit o společenské škodlivosti řešeného činu, tedy zda jednáním obviněných došlo k porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem.

Dle čl. 1 odst. 2 výše citované Úmluvy se za součásti archeologického dědictví považují „(i) veškeré pozůstatky a objekty a jakékoli jiné stopy po lidstvu z minulých období, jejichž uchování a studium umožňuje vysledovat vývoj historie lidstva a jeho vztah k přirozenému prostředí, „(ii) o nichž jsou hlavními zdroji informací vykopávky nebo objevy a další metody výzkumu lidstva“ a „(iii) které jsou situovány na jakémkoli místě, které spadá pod jurisdikci Stran“, tj. signatářů úmluvy, k nimž patří rovněž Česká republika. Dle čl. 1 odst. 3 se do archeologického dědictví zahrnují „stavby, konstrukce, skupiny budov, zastavěná území, movité objekty, památky dalšího druhu a také jejich související prostředí nacházející se jak na souši, tak pod vodou“. V ustanovení § 23 odst. 1 PamZ je pak archeologický nález definován jako „věc (soubor věcí), která je dokladem nebo pozůstatkem života člověka a jeho činnosti od počátku jeho vývoje do novověku a zachovala se zpravidla pod zemí“.

Pokud jde o pojem archeologický výzkum, tento pojem v obecně závazných předpisech neexistuje. Je proto nutné se řídit významem slova v běžném jazyce (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2009, č. j. 2 As 37/2009-62, www.nssoud.cz). Správní orgán zde odkazuje na interní předpis Archeologického ústavu AV ČR, v. v. i., který definici tohoto pojmu podává takto: „záchranný archeologický výzkum (dále jen výzkum) je odbornou archeologickou činností vyvolanou ohrožením či narušením území s archeologickými nálezy. Výsledkem výzkumu je soubor artefaktů (movitých nálezů) a nálezová zpráva (zpráva o výsledcích výzkumu dle díkce § 21 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění), která detailně dokumentuje a interpretuje archeologické situace nenávratně zničené stavební, těžební či jinou činností. Z tohoto důvodu se výzkumem rozumějí veškeré etapy archeologické práce na území s archeologickými nálezy až do stadia nálezové zprávy, tedy vlastní terénní práce (odkryv), provedení úplné dokumentace odkrytých situací, geodetické zaměření plochy výzkumu, evidence a ošetření movitých archeologických nálezů, další zpracování terénní dokumentace podle obvyklého standardu (např. překreslení plánů, digitalizace), dokumentace movitých nálezů včetně jejich případné konzervace, uložení movitých nálezů do vhodného depozitáře, analýza odebraných vzorků (kromě artefaktů také např. zvířecích a lidských kostí, zbytků rostlin, mineralogických materiálů atd.) a komplexní vyhodnocení výsledků výzkumu. Nedílnou součástí výzkumu je i jeho přípravná fáze, tj. terénní průzkum území s archeologickými nálezy podle potřeby (např. povrchový sběr, geofyzikální měření, letecké snímkování), shromáždění informací o starších nálezech z odborných archivů a jejich vyhodnocení“ (viz např. <https://www.uapp.cz/informace-pro-stavebniky> - staženo 6. 11. 2020). Jakkoliv se jedná o definici záchranného archeologického výzkumu, přívlastek „záchranný“ znamená pouze to, že takový archeologický průzkum se provádí pouze za situace, kdy je určité území s výskytem archeologických nálezů ohroženo či narušeno. Ve zbytku je uvedena

definice použitelná i pro „prostý“ archeologický výzkum, neboť popisuje činnosti, ze kterých se takový výzkum skládá.

Užití detektorů kovů je přitom považováno za jednu z metod archeologického výzkumu, jak vyplývá nejen z citované Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy (revidovaná) publikované pod č. 99/2000 Sb. m. s. (viz čl. 3 odst. (iii) této Úmluvy), ale i z odborné literatury obsahující aktuální stupeň poznání v oblasti archeologické památkové péče, kde se mimo jiné uvádí: „*Nedestruktivní postupy umožňují rozpoznat archeologické prameny (a) vyhledáváním na povrchu viditelných artefaktů a antropogenních tvarů reliéfu (nemovitých artefaktů), nebo (b) identifikací pramenů pomocí jejich ekofaktních vlastností. Z praktického hlediska je účelné vymezit čtyři širší oblasti a zhruba deset skupin nedestruktivních postupů (...) Druhou oblast tvoří metody vycházející z aplikace speciálních přírodovědných postupů. Jde především o různé geofyzikální metody, užití detektorů kovů a geochemické metody*“ (viz teze doktorské disertační práce k získání vědeckého titulu „doktor věd“ ve skupině věd historických – uchazeč: Martin Kuna, název: Nedestruktivní archeologie. Teorie, metody, cíle. Pracoviště uchazeče: Archeologický ústav AV ČR Praha, datum: prosinec 2006, s. 2). Z Úředního záznamu vyhotoveného Policií ČR vyplynulo, že při zastížení obou obviněných v prosinci roku 2024 na předmětném poli tito policii sdělili, že zde hledají ztracené klíče od vozidla. Pan potom při ústním jednání u správního orgánu do protokolu uvedl, že o hledání ztracených klíčů nic neví. V rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 5 As 154/2024-24 je uvedeno, že: „*legálně lze s detektorem kovu hledat cizí ztracené věci za účelem jejich následného navrácení původnímu majiteli.*“ Což v daném případě bylo ze strany obviněného popřeno. Z předaného spisového materiálu i z provedeného ústního jednání vyplývá, že obvinění nosí rýč, je tedy zřejmé, že počítali s tím, že budou zasahovat pod povrch. Tuto skutečnost také dokazují print screeny FB stránek, ze kterých je také zřejmé, že se obvinění této činnosti věnují již nějakou dobu.

Činnost obviněných je tak nepochybně možné podřadit pod pojem archeologický výzkum.

Podle čl. 3 citované Úmluvy se Česká republika zavázala za účelem zachování archeologického dědictví a zaručení toho, aby archeologické výzkumy byly vědecky smysluplné, zabránit jakýmkoli nezákonným vykopávkám nebo odstraňování součástí archeologického dědictví a zajistit, aby archeologické vykopávky a průzkumy byly prováděny vědeckým způsobem. V návaznosti na to se Česká republika zavázala rovněž k tomu, že zajistí, „*aby vykopávky a další potenciálně destruktivní techniky byly prováděny pouze kvalifikovanými, zvláště oprávněnými osobami*“ (viz čl. 3 odst. (ii) Úmluvy) a „*učinit používání detektorů kovů a jakýchkoli jiných detekčních zařízení nebo postupů archeologického výzkumu předmětem specifického předchozího oprávnění*“ (viz čl. 3 odst. (iii) Úmluvy). Tato skutečnost byla zakotvena také v § 21 PamZ. Toto ustanovení předpokládá, že provádění archeologických výzkumů, bez ohledu na používanou metodu, vyžaduje povolení Ministerstva kultury ČR vydané se souhlasem Akademie věd ČR a dále uzavření dohody mezi osobou, která získá takové povolení, a Akademií věd ČR o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů. Tedy i používání detektorů kovů pro prospekci terénu za účelem objevení archeologických nálezů patří mezi činnosti, k nimž je třeba mít povolení Ministerstva kultury ČR a následně i uzavřenou dohodu s Akademií věd ČR. Tímto oprávněním (ani příslušnou dohodou) však ani jeden z obviněných nedisponuje.

Jednání obviněných, pana _____ a pana _____, lze tedy označit za společensky škodlivý čin, neboť jím došlo minimálně k ohrožení zájmu chráněného zákonem.

Správní orgán tak nemá pochybnost o tom, že došlo ke spáchání přestupku tak, jak je definován v ust. § 5 PřestZ („*Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin*“).

Na základě shromážděných podkladů pro vydání rozhodnutí má správní orgán za nesporné, že uvedenou činnost, tj. provádění detektorového výzkumu a vyzvedávání nálezů, je třeba považovat za archeologický výzkum na území s archeologickými nálezy, výzkum prováděli obvinění, pan _____ a pan _____, opakovaně, přičemž provádění archeologického výzkumu je podle § 21 PamZ vyhrazeno pouze osobám, kterým bylo uděleno Ministerstvem kultury ČR oprávnění provádět archeologické výzkumy a které zároveň uzavřely s AV ČR dohodu o podmínkách a rozsahu provádění těchto výzkumů.

Dle § 39 odst. 2 písm. g) PamZ se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že provádí v rozporu s § 21 odst. 2 archeologický výzkum, nebo provádí archeologický výzkum, přestože není osobou oprávněnou k výzkumům podle § 21a odst. 2.

Podle § 39 odst. 5 písm. b) PamZ může být fyzické osobě za provádění archeologického výzkumu v rozporu s § 21 odst. 2 PamZ, tedy za přestupek, jehož skutková podstata je uvedena v § 39 odst. 2 písm. g) PamZ, uložena pokuta až do výše 4.000.000,- Kč.

Dle § 23a odst. 1 PamZ jsou movité archeologické nálezy vlastnictvím kraje, nejsou-li vlastnictvím státu nebo obce podle odstavce 2.

V úvahách o stanovení výše pokuty posoudil správní orgán případ ve vztahu ke kritériím uvedeným v § 37 a § 38 PřestZ následovně.

Ke způsobu spáchání přestupku správní orgán uvádí, že obvinění přestupek spáchali ve formě aktivního konání, a to nedbalostním jednáním. Oba obvinění se v dubnu a prosinci roku 2024 pohybovali na parcele č. 451/31 v k.ú. Vitiněves, přičemž aktivně používali detektory kovů k vyhledávání předmětů a kopali do zeminy. Tyto skutečnosti vyplývají z předaných materiálů Policií ČR, které obsahují výpovědi jednotlivých svědků. Oznamovatel na Policii ČR uvedl, že spolu s panem _____ viděli obviněné dne 14.04.2024 pohybovat se na předmětném poli, kdy aktivně hledali detektorem kovu a také kopali do zeminy. Toto potvrzuje také úřední záznam zpracovaný nrap. Bc. Tomášem Berným, kde je zaznamenáno, že obvinění na poli hledají pravidelně již asi 2 roky. Pohybují se po poli s detektorem a rýčí. Muži při hledání hrabou pod zem. Dále do záznamu uvedl, že obviněné na poli fotograficky zdokumentoval při hledání ve dnech 14.04.2024, 16.04.2024, 19.04.2024 a 26.04.2024 (jsou součástí spisového materiálu). Obviněný _____ pak v rámci ústního jednání potvrdil, že se jak v dubnu, tak i v prosinci pohyboval na uvedeném poli, kde prováděl prospekci za pomoci detektoru kovů a v obou případech s ním byl přítomen i obviněný _____. Navzdory výpovědím ostatních osob obviněný _____ popřel, že by se v dubnu pohyboval na poli u Vitiněvsi. Svou přítomnost na daném místě potvrdil pouze v prosinci roku 2024, kde byl zachycen hlídkou Policie ČR. Print screeny, které jsou přílohou spisové materiálu dokládají, že se oba obvinění této činnosti (hledání detektorem kovů) věnují již delší dobu, při této své činnosti ze země vykopávají archeologické artefakty, které pak prezentují na sociálních sítích. Všechny výše zmíněné dokumenty jasně dokládají, že v případě obou obviněných došlo k porušení ustanovení § 21 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění. Jak již bylo uvedeno výše, celá Česká republika je brána jako území s archeologickými nálezy a provádění archeologického výzkumu bez příslušných povolení je v rozporu s uvedeným ustanovením. Dále se také dopouští držení cizí věci, jak bylo uvedeno výše.

Dále se správní orgán zabýval následky řešeného přestupku. Jak vyplývá z výše uvedeného, je předmětné území katastru obce Vitiněves, tedy včetně předmětného pozemku parc. č. 451/31, k. ú. Vitiněves, územím s archeologickými nálezy. Archeologický ústav AV ČR, v. v. i., ve svém odborném posouzení uvádí, že se jedná o území v blízkosti pohřebiště v lokalitě „Na silných“, kde byli nalezeny artefakty datované do slezkoplatěnické kultury. Správní orgán nerozporuje tvrzení obviněných, že v prosinci roku 2024 při své činnosti nenalezli nic, co by mohlo být označeno za archeologický nález. Ovšem z předložených dokumentů je zřejmé, že oba při své činnosti nacházejí archeologické nálezy. Správní orgán tak má za to, že obvinění

svým počínáním veřejný zájem, kterým je ochrana archeologického dědictví (viz výše), nejenom ohrozili, ale také i porušili. Pozemek, na kterém se obvinění předmětného dne s detektorem pohybovali je v katastru nemovitostí označen jako „zemědělský půdní fond“, tedy se jedná o pozemek, který je primárně určen a využíván k zemědělské výrobě. Jak vyplývá z odborných publikací obsahujících aktuální stupeň poznání v dané oblasti, i povrchovým sběrem lze získat movité nálezy, které mají vypovídací hodnotu pro další poznání historie jednotlivých míst, přičemž povrchový výskyt archeologických nálezů je ve středoevropských podmínkách vázán na zemědělsky využívanou krajinu (viz např. teze doktorské disertační práce k získání vědeckého titulu „doktor věd“ ve skupině věd historických – uchazeč: Martin Kuna, název: Nedestruktivní archeologie. Teorie, metody, cíle. Pracoviště uchazeče: Archeologický ústav AV ČR Praha, datum: prosinec 2006, s. 8.). Je tedy prokazatelné, že ze strany obviněných pravidelně a dlouhodobě docházelo k neodbornému vyjímání archeologických nálezů bez jejich patřičné evidence a ohledání místa nálezu, čímž docházelo k ohrožení samotných archeologických nálezů, jejich kulturně historické hodnoty a souvislosti s nimi spojené nemohly být vědecky rozpoznány a došlo k jejich poškození či zničení. Pro moderní archeologii nejsou jednotlivé předměty vytržené z nálezového kontextu a bez odpovídající dokumentace vědecky přínosné. S ohledem na pravidelnost a dlouhodobost jejich počínání je toto bráno jako přitěžující okolnost.

K okolnostem přestupku správní orgán uvádí, že obvinění se, dle dokumentů ve spisu, věnují předmětné činnosti, která je považována za standardní metodu archeologického výzkumu (viz výše), již nějakou dobu. Avšak s přesným obsahem platné právní úpravy týkající se ochrany archeologického dědictví nejsou, dle jejich vyjádření, seznámeni. V této souvislosti je správní orgán nucen upozornit rovněž na obecnou zásadu právní, že neznalost zákona neomlouvá. Nicméně na druhé straně správní orgán dodává, že je třeba vzít v potaz to, že orientace v současném právním systému je pro běžného občana vzhledem k množství a obsáhlosti jednotlivých právních předpisů, již poněkud složitá, na což upozorňuje i Ústavní soud (viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 77/2006 z 15. února 2007 – 37/2007 Sb. N 30/44 SbNU 349), který mimo jiné uvádí, že citovanou zásadu nelze vykládat „*pouze k tíži adresátů práva, nýbrž též jako závazek veřejné moci vůbec učinit právo poznatelným, protože jen takovým právem se lze řídit*“. V daném případě nepochybně ztěžuje orientaci v problematice zákonné úpravy archeologického výzkumu s pomocí detektorů kovů i množství, někdy i zavádějících a nepřesných informací, které se objevují na nejrůznějších internetových stránkách věnovaných této činnosti. V určitém smyslu lze tuto skutečnost vnímat jako polehčující okolnost.

K míře zavinění i na základě výše uvedeného správní orgán konstatuje, že oba obvinění se dopustili nedbalostního jednání ve formě aktivního konání, a to ve formě nedbalosti nevědomé tak, jak ji definuje ust. § 15 odst. 3 písm. b) PřestZ („*nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl*“). Oba obvinění, jak vyplývá ze spisového materiálu, se již nějakou dobu věnují hledání archeologických nálezů za pomoci detektoru kovů. Proto by se o danou problematiku měli zajímat celistvěji, nikoliv neprovádět pouze hledání v terénu. Dále jak bylo uvedeno výše, byl pan [] upozorněn archeologem [] na problematiku dotoktorového průzkumu na podzim roku 2024. Je doložitelné, že oba obvinění byli aktivní na sociálních sítích s „detektorářskou“ tematikou, kde se problematika tohoto koníčku hojně probírá. Je tedy zřejmé, že oba obvinění měli a mohli vědět, že svým konáním mohou porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem. Míru zavinění si tak správní orgán vyhodnotil jako polehčující okolnost.

K pohnutkám a k osobě pachatelů správní orgán konstatuje, že oba obvinění jsou zletilí, duševně zralí a vyspělí. Správní orgán dále zohlednil, že ti to doposud nebyli za delikt ní jednání na úseku státní památkové péče postiženi. V rámci ústního jednání pan [] spolupracoval. Tyto skutečnosti vyhodnotil správní orgán v jejich souhrnu jako polehčující. Ze strany pana [] docházelo v rámci ústního jednání k vyrušování formou skákání do řeči a projevo vanou neochotou spolupracovat, což je pro něj bráno jako okolnost přitěžující.

Postižení obviněných pro týž skutek v disciplinárním řízení není správnímu orgánu známo.

Co se týče majetkových a osobních poměrů obviněných pana _____ a pana _____, k těm je ve světle rozsudků Nejvyššího správního soudu podle názoru správního orgánu třeba přihlížet vždy tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter. V řešeném případě správní orgán k majetkovým a osobním poměrům obviněných přihlédl, kdy vzal v úvahu, že oba obvinění jsou nemajetní, a tedy pokuta, kterou by bez přihlédnutí k majetkovým a osobním poměrům obviněných správní orgán ukládal, by likvidačního charakteru být mohla. V tomto kontextu správní orgán připomíná možnost domluvit si splátkový kalendář prostřednictvím Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odbor majetkoprávní a krajský živnostenský úřad, oddělení majetkové.

Podle ust. § 2 odst. 4 SŘ správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly důvodné rozdíly. Správní orgán přihlédl ke všem zjištěným skutečnostem případu a ve vazbě na jejich posouzení ve vztahu ke stanoveným kritériím (viz ust. § 37 a § 38 PřestZ), konstatuje, že pan _____ a pan _____ svým aktivním jednáním ohrozili výše uvedený veřejný zájem na ochraně archeologického dědictví, a to v míře vyšší než nepatrné, neboť není pochyb o tom, že prováděli činnost, která je nedestruktivním archeologickým průzkumem na území s archeologickými nálezy, kdy docházelo i k vyjímání samotných archeologických nálezů, přestože nejsou osobou oprávněnou tyto výzkumy provádět, tj. postupovali v rozporu s ustanovením § 21 odst. 2 PamZ. V úvahách o konečné výši pokuty vzal správní orgán v potaz i všechny výše uvedené polehčující okolnosti, včetně následků přestupku, přihlédl k majetkovým a osobním poměrům obviněných (viz výše) a panu _____ uložil pokutu ve výši 15.000,- Kč, tj. ve výši 0,375 % horní hranice sazby. Panu _____ s ohledem na množství archeologických předmětů, které našel a jeho chování v rámci ústního jednání uložil pokutu ve výši 25.000,- Kč, tj. ve výši 0,625 % horní hranice sazby.

Jak správní orgán konstatuje ve výrokové části tohoto rozhodnutí, vzhledem k tomu, že pan _____ a pan _____ byli uznáni vinnými z přestupku, ukládá se každému v souladu s ust. § 95 odst. 1 PřestZ povinnost nahradit náklady řízení v paušální výši 2.500,- Kč. Paušální výši nákladů řízení stanoví vyhláška Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, v platném znění. O snížení výše paušální částky či upuštění od uložení povinnosti nahradit náklady řízení z důvodů hodného zvláštního zřetele nebylo požádáno.

Správní orgán po posouzení všech podkladů a zjištění ve výše uvedené věci došel k závěru, který je obsažen ve výrokové části tohoto rozhodnutí. Při posuzování se řídil platnými právními předpisy (zejména zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění; vyhláška č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění; zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění; zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění; Listina základních práv a svobod (čl. 35, odst. 3: „Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem“), která je součástí Ústavy České republiky), a judikáty Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu ČR.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí lze podle § 81 odst. 1 a § 83 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení odvolání. Odvolání má podle § 97 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, odkladný účinek.

Lhůta pro podání odvolání počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 tohoto zákona, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží u správního orgánu, který ho vyhotovil, u obecního úřadu nebo v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání odvolání).

Doručení písemností pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty.

Odvolání se podává u Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odbor kultury a památkové péče, oddělení památkové péče. Nerozhodne-li, dle § 87 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, o odvolání Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor kultury a památkové péče, oddělení památkové péče, sám, rozhodne o odvolání odvolací správní orgán, kterým je Ministerstvo kultury České republiky.

Odvolání musí mít náležitosti podání uvedené v § 37 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, a musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá, a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo.

Odvolání se podle § 82 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podává s potřebným počtem stejnopisů tak, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu, a aby každý účastník dostal jeden stejnopis. Nepodá-li účastník potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je správní orgán na náklady účastníka.

Ing. Milan Smolík
vedoucí oddělení kultury a
památkové péče

Rozdělovník:

-
-

Stejnopis obdrží:

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor majetkoprávní a krajský živnostenský úřad (po nabytí právní moci)

Přílohy